Magiczny Kraków

NIK: Kraków efektywnie poprawia estetykę przestrzeni publicznej

2017-12-31

Najwyższa Izba Kontroli opublikowała raport, w którym oceniła działania podejmowane przez miasta na rzecz ograniczenia liczby nośników reklamowych i poprawienie estetyki przestrzeni publicznej. Zdaniem NIK, najlepsze efekty osiągnięto w Krakowie i we Wrocławiu. W Krakowie na Rynku Głównym i w obrębie Starego Miasta zniknęło wiele nielegalnych reklam.

W Krakowie zakazy i ograniczenia wprowadzone uchwałą o utworzeniu parku kulturowego, dotyczące m.in. działalności ogródków gastronomicznych i umieszczania nośników reklamowych, w widoczny sposób przyczyniły się do porządkowania przestrzeni Starego Miasta. Według sprawozdania z działań podjętych na obszarze parku kulturowego w 2013 r. liczba nośników informacji wizualnej i szyldów na Rynku Głównym oraz na czterech wybranych ulicach (Floriańska, Grodzka, Sławkowska, Szewska) zmniejszyła się z 1413 w 2011 r. do 887 w 2013 r. (o 37 proc.). Natomiast odsetek legalnych nośników i szyldów na tych ulicach wzrósł w tych latach z ponad 20 proc. do blisko 61 proc.

W sprawozdaniu za rok 2016 wprost przyznano, że osiągane efekty nie są już tak znaczące, jak w pierwszych latach obowiązywania uchwały, jednak widoczny jest systematyczny postęp. Ponadto wskazano, że liczba nośników reklamowych ogółem w latach 2011-2016 spadła o ponad połowę. NIK zauważa, że osiągnięte efekty są zasługą ogromnej determinacji, bowiem działania podejmowane przez właściwe służby np. straż miejską, nadzór budowlany, czy Miejskiego Konserwatora Zabytków nie zawsze przynosiły efekty w krótkim czasie. Czasem proces doprowadzania do stanu zgodnego z prawem trwał miesiącami lub latami, a walka o uporządkowaną przestrzeń miejską nigdy się nie kończy.

Wśród wyróżnionych miast znalazł się również Wrocław, w którym działania urzędu miasta poprawiły jakość przestrzeni publicznej, przede wszystkim na obszarze historycznego centrum miasta, w którym utworzono park kulturowy Stare Miasto. W efekcie przestrzeń w centrum oczyszczono z części reklam, ujednolicono słupy reklamowe i pokrycia ogródków gastronomicznych**.** Jednak, jak zauważają władze miasta, skuteczność uchwały o utworzeniu parku kulturowego mogła być zapewniona tylko pod warunkiem prowadzenia bieżących, stałych działań polegających na wyjaśnianiu idei parku, wizji w terenie oraz kontroli straży miejskiej.

Tylko w części skontrolowanych miast utworzenie parków przyniosło konkretne efekty. Zależało to od konsekwencji i determinacji władz miast we wdrażaniu zakazów i ograniczeń ustanowionych w uchwale o utworzeniu parku kulturowego. Niestety, w niektórych miastach utworzono parki, w odniesieniu, do których samorząd nie podjął żadnych szczególnych działań. Tak się stało m.in. w Warszawie, Radomiu i Sieradzu oraz w Zakopanem w parku kulturowym obszaru Kotliny Zakopiańskiej. Najskuteczniejsze działania podjęto i widoczne efekty osiągnięto w Krakowie i we Wrocławiu. Pierwsze pozytywne zmiany zaczęły być widoczne także w Zakopanem, w parku ulicy Krupówki. Było to przede wszystkim konsekwencją wprowadzenia i egzekwowania jednolitych zasad umieszczania reklam na fasadach, elewacjach budynków i ulicach oraz ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, np. dopuszczenie do ulicznej sprzedaży wyłącznie produktów regionalnych, ustanowienie zasady lokalizacji ogródków gastronomicznych itp.

Czas trwania prac nad przyjęciem uchwały o utworzeniu parku kulturowego wynosił średnio 2,5

roku (najdłużej w Warszawie – prawie osiem lat), a skuteczność jej wdrażania w dużym stopniu zależała od powołania specjalnych zespołów odpowiedzialnych za zarządzanie parkiem (Kraków, Wrocław, Zakopane – Krupówki oraz w trakcie kontroli Sieradz). Do kontroli, czy przestrzegane są postanowienia uchwały, niezbędne były także wizje lokalne prowadzone przez członków zespołów oraz kontrole straży miejskich.

NIK podkreśla, że uporządkowanie przestrzeni publicznej to proces długotrwały, wymagający dużego zaangażowania i konsekwencji ze strony samorządu terytorialnego w wielu obszarach jego działalności, takich jak np. tworzenie parków kulturowych, odpowiednie zarządzanie pasem drogowym czy uchwalenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.